

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Research Article

Yazışma adresi

Correspondence address

Gizem AY HALDIZ

Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Patoloji Kliniği,
Şanlıurfa, Türkiye

gizemayhaldiz@hotmail.com

Geliş tarihi / Received : 11 Temmuz 2024

Kabul Tarihi / Accepted : 13 Kasım 2024

Bu makalede yapılacak atıf

Cite this article as

AY HALDIZ G.

Smear Sonucu 'Önemi Belirlenemeyen Atipik
Skumöz Hücreler (ASC-US)' Olarak Raporlanan
Hastalar İçin Youtube Yeterli ve Güvenilir Bir
Bilgi Kaynağı mı?

Akd Tıp D 2025;11(3): 349-356

Gizem AY HALDIZ

Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Patoloji Kliniği,
Şanlıurfa, Türkiye

Smear Sonucu 'Önemi Belirlenemeyen Atipik Skumöz Hücreler (ASC-US)' Olarak Raporlanan Hastalar İçin Youtube Yeterli ve Güvenilir Bir Bilgi Kaynağı mı?

Is Youtube an Adequate and Reliable Source of Information for Patients with 'Atypical Squamous Cells of Undetermined Significance (ASC-US)' In Smear?

ÖZ

Amaç

Önemi belirlenemeyen atipik skuamöz hücreler (ASC-US)' servikal smear incelemelerinde en sık raporlanan anormalliktir. Rutin kontrol amaçlı smear testi veren, ancak smear sonucunda ASC-US yazdığını gören ve tedirgin olan hastalar bilgi edinmek için sıklıkla internete başvururlar. Bu çalışmada YouTube'un ASC-US'lu hastalar için yeterli ve güvenilir bir bilgi kaynağı olup olmadığını değerlendirmeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntemler

Nisan 2024 tarihinde YouTube'da 'Önemi belirlenemeyen atipik skuamöz hücreler, 'ASC-US' veya 'ASCUS' terimleri kullanılarak yapılan aramalarda çıkan Türkçe dilindeki videolar değerlendirilmiştir. Değerlendirmede çalışma için oluşturulan içerik kriterleri (0-18 puan), doğruluk ve güvenilirliği değerlendiren Journal of American Medical Association (JAMA) kriterleri (0-4 puan) ile modifiye DISCERN kriterleri (0-5 puan) kullanılmıştır. İzleyiciye ASC-US'un anlamını açıklayan, altta yatan premalign ve malign lezyon olma ihtimalinin düşüklüğünden, HPV testinin gerekliliğinden, izlenebilecek tanı ve tedavi prosedürlerinden bahseden videolar temel yeterlilikte kabul edilmiştir.

Bulgular

Dahil olma ve dışlanma kriterlerini karşılayan 25 video değerlendirilmiştir. Videoların tamamında konuşmacı hekimdir. İçerik kriterlerine göre puanlar 4-17 arasında olup ortalaması 9,04'tür. JAMA kriterlerine göre puanlar 0-2 arasında olup ortalaması 0,96'dır. Modifiye DISCERN kriterlerine göre puanlar 1-3 arasında olup ortalaması 2,16'dır. Yalnızca dört video temel yeterliliktedir.

Sonuç

Paylaşımlar hekimler tarafından aktarılan doğru içeriğe sahip videolar olsada hastalara yeterli bilgi sağlama ve hastaların endişelerini giderme konusunda yetersiz kalmıştır. Ayrıca güvenilirlikleri zayıf-orta düzeydedir.

Anahtar sözcükler

ASC-US, ASCUS, Önemi Belirlenemeyen Atipik Skumöz Hücreler, Pap Smear, Pap Test, Papanicolaou Smear, HPV

ABSTRACT

Objective

'Atypical squamous cells of undetermined significance (ASC-US)' is the most frequently reported abnormality in cervical smear examinations. Patients who undergo a smear for routine control, but see that the smear result says ASC-US and become anxious, often turn to the internet to get information. We aimed to evaluate whether YouTube is an adequate and reliable source of information for patients with ASC-US.

Material and Methods

Videos in the Turkish language that appeared in searches using the terms 'Önemi belirlenemeyen atipik skuamöz hücreler', 'ASC-US', or 'ASCUS' on YouTube in April 2024 were evaluated. In the evaluation, content criteria created for the study (0-18 points), Journal of American Medical Association (JAMA) criteria (0-4 points) and modified DISCERN criteria (0-5 points), were used. Videos that explain to the viewer the meaning of ASC-US, the low likelihood of an underlying premalignant and malignant lesion, the necessity of HPV testing, the diagnostic and treatment procedures that can be followed were considered sufficient.

Results

Twenty five videos that met the inclusion and exclusion criteria were reviewed. The speakers in all of the videos were physicians. According to the content criteria, the scores were between 4-17 and the mean was 9,04. According to JAMA criteria, the scores were between 0-2 and the mean was 0,96. According to the modified DISCERN criteria, the scores were between 1-3 and the mean was 2,16. Only four videos were basically sufficient.

Conclusion

Although the videos were explained by physicians and contained correct information, they were insufficient in providing patients with adequate information and alleviating their concerns. Moreover, their reliability was poor to moderate.

Key Words

ASC-US, ASCUS, Atypical Squamous Cells of Undetermined, Significance, Pap Smear, Pap Test, Papanicolaou Smear, HPV

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 2022 verilerine göre serviks kanseri kadınlarda meme, akciğer ve kolorektal kanserlerden sonra en sık görülen dördüncü kanserdir (1). Mortalitesi meme ve akciğer kanserlerinden sonra üçüncü sırada yer alır (2).

Türkiye'de Sağlık Bakanlığı'nın düzenlediği serviks kanseri tarama programına göre 30-65 yaş arası kadınlar servikal smear ve 'İnsan papilloma virüsü (Human papillomavirus/ HPV)' DNA testleri ile beş yılda bir ücretsiz taranır (3). Şüpheli sonuçlar varlığında kişiler ayrıntılı inceleme için jinekologlara yönlendirilirler (4). Bu sayede Türk kadınlarında serviks kanseri insidansı DSÖ'ye göre 12. sıraya, mortalitesi ise 11. sıraya gerilemiştir (5, 6).

Serviks kanseri için en büyük risk faktörü HPV enfeksiyonudur (7, 8). Kadınların %80'i hayatlarının bir döneminde HPV ile enfekte olurlar. Bunların %90'ı iki yıl içinde negatifleşirken, %10'unda kalıcı HPV enfeksiyonu ve buna bağlı premalign ve malign lezyonlar gelişir (8).

Servikal smear testi Papanicolaou tarafından 1943 yılında geliştirilmiştir. Bin dokuz yüz doksan bir yılında incelemeyi yapan ve testi raporlayan patologlar ile testi uygulayan ve çıkan patoloji raporuna göre hastayı takip veya tedavi eden jinekologlar arasındaki iletişimi kolaylaştıracak ortak bir raporlama dili olan Bethesda sistemi oluşturulmuştur (9). Bethesda sistemi skuamöz epitel hücrelerinde izlenen anormallikleri dört ana başlık altında toplar; Atipik skuamöz hücreler (Atypical squamous cells/ ASC), düşük dereceli skuamöz intraepitelyal lezyon (Low grade squamous intraepithelial lesion/ LSIL), yüksek dereceli skuamöz intraepitelyal lezyon (High grade squamous intraepithelial lesion/ HSIL) ve skuamöz hücreli karsinom (10, 11). ASC ise önemi belirlenemeyen atipik skuamöz hücreler (Atypical squamous cells of undetermined significance/ ASC-US) ve HSIL'in dışlanmadığı atipik skuamöz hücreler (Atypical squamous cells- cannot exclude HSIL/ ASC-H) olarak iki alt gruba ayrılır (10).

Smear testlerinde en sık raporlanan anormallik ASC-US'tur (12). İncelemede servikal skuamöz epitel hücrelerinin nükleus boyutu, nükleus/sitoplazma oranı veya kromazisi hafif artmış, kromatin veya nükleer membran düzeni hafif bozulmuş, nükleer değişiklikler eşlik etmeksizin sitoplazması berraklaşmıştır. Bulgular incelemeyi yapan patoloğu 'İntraepitelyal lezyon ve malignite açısından negatif (Negative for intraepithelial lesion or malignancy/ NILM)' veya LSIL demeye ikna edemez ve test 'ASC-US' olarak raporlanır (10). Smear sonucu ASC-US olarak raporlanan bir hasta çoğu zaman altta yatan premalign veya malign bir lezyona sahip değildir (13, 14). İnflamasyon, mikroorganizmalar, metaplazi, atrofi, radyasyon, gebelik öyküsü, rahim içi araç kullanımı sıklıkla non-neoplastik epitelyal değişikliklere sebep olabilecek faktörlerdir (7). Hastaların çoğunda tekrar smear yapıldığında sonuç NILM olarak raporlanır, biyopsi yapıldığında pre-

malign veya malign lezyon saptanmaz (13, 14). Kolposkopik inceleme ve biyopsi yapılarak premalign veya malign lezyon saptanan az sayıdaki hastada ise çoğunlukla HPV (+)'liği eşlik eder (14). Amerikan Kolposkopi ve Servikal Patoloji Derneği (The American Society for Colposcopy and Cervical Pathology/ ASCCP) ASC-US'lu hastalarda ilk olarak HPV testi yapılmasını ve 25 yaş üstü HPV (+) hastalarda kolposkopik inceleme ile biyopsi alınmasını önermiştir (15).

Smear raporunda ASC-US sonucunu gören ve anlamlandıramayarak tedirgin olan hastalar çabuk ve ayrıntılı bilgi sahibi olmak için internete başvururlar. YouTube dünya genelinde Google'dan sonra en sık ziyaret edilen, 2,70 milyar kullanıcıya sahip (Temmuz 2024), video paylaşımı yapılan bir internet sitesidir (16). Ancak YouTube'da paylaşımları ve paylaşım yapan kişileri denetleyen bir denetleme mekanizma mevcut değildir. Bu çalışmada YouTube'un ASC-US'lu hastalar için yeterli ve güvenilir bir bilgi kaynağı olup olmadığını değerlendirmeyi amaçladık.

GEREÇ ve YÖNTEMLER

Nisan 2024 tarihinde YouTube'da 'Önemi belirlenemeyen atipik skuamöz hücreler', 'ASC-US' veya 'ASCUS' terimleri kullanılarak aramalar yapılmıştır. Başlığında terimlerden en az birinin yer aldığı ve anlatım dili Türkçe olan 31 video incelenmiştir. Yalnızca yazı içeren videolar çalışmaya dahil edilmemiştir. Tekrar videolarının yalnızca bir tanesi çalışmaya dahil edilmiştir. Uzun olan asıl videonun kesilmiş kısa parçaları halinde paylaşılan videolar dışlanmış yalnızca uzun olan asıl video değerlendirmeye alınmıştır. Her video için link, başlık, süre, paylaşım tarihi, izlenme/beğenilme/beğenilmeme/yorum sayıları, anlatıcı bilgisi (Hekim, hasta vb), kanal bilgisi (İsim, hekim, sağlık merkezi vb), kanalın takipçi sayısı kaydedilmiştir. Videoların bilgi içeriğinin belirlenmesi için makalenin giriş kısmında verilen bilgiler doğrultusunda çalışmaya özel oluşturulan içerik kriterleri kullanılmıştır (Tablo I).

Tablo I. Çalışmaya özel oluşturulan içerik kriterleri

Kriterler	Puanlama
Aktif konuşmacının kimliği	- Belirtilmemiş: 0 puan - Yazı ile belirtilmiş: 1 puan - Sözel olarak belirtilmiş: 2 puan - Hem yazı ile hem de sözel olarak belirtilmiş: 3 puan
Tıp literatüründe sıklıkla serviks olarak geçen anatomik bölgenin rahim ağzı olduğu	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan
Smear testinin servikste yer alan hücreleri incelemeye yönelik bir test olduğu	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan
ASC-US tanısının smear raporunda yer alabilecek bir tanı olduğu	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan
ASC-US teriminin açılımı	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan (Atypical squamous cells of undetermined significance' veya 'Önemi belirlenemeyen atipik skuamöz hücreler')
ASC-US ile patoloğun anlatmak istediği *	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan (Bir takım hücresel değişikliklerin olduğunu, NILM veya LSIL olarak raporlandırmadığını, premalign veya malign bir lezyonu gözden kaçırmamak için hastanın kontrol altında tutulmasını veya ayrıntılı incelenmesini istediğini)
AASC-US'a sebep olabilecek faktörlerden	- Bahsedilmemiş: 0 puan - Bahsedilmiş (Basit enfeksiyonlardan): 1 puan - Bahsedilmiş (HPV enfeksiyonundan): 2 puan - Bahsedilmiş (Hem basit hem de HPV enfeksiyonlarından): 3 puan
ASC-US'lu bir hastanın çoğu zaman premalign veya malign bir lezyona sahip olmadığı *	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan
ASC-US tanısının çoğu zaman NILM'a döneceği	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan
ASC-US tanısından sonra tanı ve tedavi prosedürlerinin belirlenebilmesi için HPV testinin gerekliliği*	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan
ASC-US tanısı alan hastayı bekleyen tanı ve tedavi prosedürlerinden*	- Bahsedilmemiş: 0 puan - Bahsedilmiş (Smear tekrarından): 1 puan - Bahsedilmiş (Kolposkopik inceleme ve biyopsiden): 2 puan - Bahsedilmiş (Duruma göre smear tekrarı veya kolposkopik inceleme ve biyopsi gerekebileceğinden): 3 puan
HPV aşısından	- Bahsedilmemiş: 0 puan - Bahsedilmiş: 1 puan

ASC-US: Atypical squamous cells of undetermined significance, NILM: Negative for Intraepithelial Lesion or Malignancy, LSIL (Low-grade squamous intraepithelial lesion), HPV: Human papillomavirus, *: Yeterlilik kriterleri

Her videoya 12 kriter üzerinden içerik değerlendirmesi yapılmış ve 0-18 arası puan verilmiştir. Alınan puan arttıkça videonun bilgi içeriği artmaktadır. İzleyiciye ASC-US'un anlamını açıklayan, altta yatan premalign veya malign lezyon olma ihtimalinin düşüklüğünden, HPV testinin gerekliliğinden, izlenebilecek tanı ve tedavi prosedürlerinden tam olarak bahsederek bu kriterlerden

6 puan alan videolar temel yeterlilikte kabul edilmiştir (Tablo I'de * ile belirtilmiş kriterler). Videoda verilen bilgilerin doğruluğunun ve güvenilirliğinin değerlendirilmesinde Amerikan Tabipler Birliği Dergisi'nin (Journal of American Medical Association/ JAMA) kriterleri ve sağlık alanı için özelleştirilmiş modifiye DISCERN kriterleri kullanılmıştır (Tablo II-III) (17-19).

Tablo II. JAMA kriterleri

Kriterler	Açıklama	Puanlama
Yazarlık	Yazarlar ve katkıda bulunanların kimlik bilgileri ve bağlı bulundukları kurumlar	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan
Kaynakça	Bütün kaynaklar ve telif hakları	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan
Patent hakkı	Web sitesinin "mülkiyeti", sponsorluk, reklam, sigorta, ticari destek ve potansiyel çıkar çatışmaları	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan
Güncellik	Yayınlandığı ve güncellendiği tarih	- Belirtilmemiş: 0 puan - Belirtilmiş: 1 puan

JAMA: Journal of American Medical Association

Tablo III. DISCERN'den uyarlanan güvenilirlik kriterleri

Kriter	Puanlama
Amaçlar açık ve amacı karşılıyor mu?	- Hayır:0 - Evet: 1
Güvenilir bilgi kaynakları kullanılıyor mu? (Konuşmacı hekimdir)	- Hayır:0 - Evet: 1
Bilgiler tutarlı ve tarafsız mı?	- Hayır:0 - Evet: 1
Hasta referansı için ek bilgi kaynakları sunuluyor mu?	- Hayır:0 - Evet: 1
Bilginin belirsiz olduğu alanlardan bahsediliyor mu?	- Hayır:0 - Evet: 1

Sıfır ile dört arası puanlanan JAMA kriterlerinde ve 0-5 arası puanlanan modifiye DISCERN kriterlerinde alınan puan arttıkça doğruluk ve güvenilirlik artmaktadır (18).

Çalışmada tüm videolar belirlenmiş olan içerik, JAMA ve modifiye DISCERN kriterleri açısından tek gözlemci tarafından iç kontrolün sağlanması amacıyla bir hafta aryla iki kez incelenmiştir. İnceleme sonuçları karşılaştırılmış yalnızca bir videoda ki bir kriterde farklılık saptanmıştır. Bu video tekrar izlenerek farklılık giderilmiştir.

Tüm veriler bilgisayar ortamında SPSS (Statistical package for social sciences) for Windows 22 programına kaydedilerek analiz edilmiştir. Kategorik değişkenler arası ilişki Chi-square ve Fisher's exact testleri ile değerlendirilmiştir. P değerinin 0,05'den düşük olduğu karşılaştırmalar anlamlı kabul edilmiştir.

Çalışmada herkesin izleyebileceği YouTube videoları, genel kullanıma açık JAMA ve modifiye DISCERN kriterleri kullanıldığı için literatürde yer alan benzer çalışmalarda olduğu gibi etik kurul onayı alınmamıştır (18).

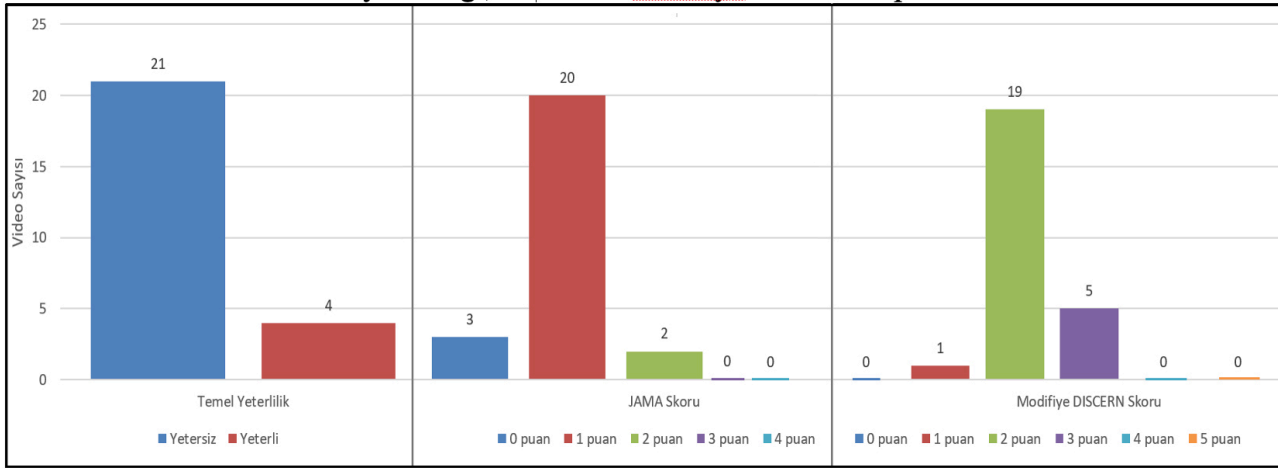
BULGULAR

Otuz bir video incelenmiş olup, iki video yalnızca yazı içerdiği için, iki video tekrar videosu olduğu için, iki video ise uzun olan ana videodan kesilmiş kısa videolar olduğu için çalışmaya dahil edilmemiştir. Toplam 25 video değerlendirmeye alınmıştır. Video süreleri 27 saniye ile 27 dakika 28 saniye aralığında olup, ortalaması 4 dakika 18 saniyedir. En eski video 2012 yılında, en yeni video 2024 yılında yayınlanmış olup videoların %64'ü 2020 yılı ve sonrasına aittir. İzlenme sayısı 4 ile 60.878 arasında değişmekte olup medyanı 2.783'tür. Beğeni sayısı 0 ile 515 arasında değişmekte olup medyanı 15'tir. Kanal 20 videoda anlatımı yapan kişiye aittir. Yalnızca 13 kanalın ismi sahibinin hekim olduğuna dair ibareler içermektedir (Dr., Op. Dr., Prof. Dr., Doç. Dr. vb). Yedi videoda kanal yalnızca isim soyisimden oluşmaktadır. Üç kanal sağlık kliniği, iki kanal sağlık ile ilgili paylaşımlar yapan bir yayıncıya aittir. Videoların tamamında anlatıcının hekim olduğu anlaşılmış olup hekim 17 videoda yazı ile, bir videoda sözel olarak, üç videoda ise hem yazı ile hem de sözel olarak tanıtılmıştır. Dört videoda anlatıcının bilgileri verilmemiştir. Ancak kanal anlatıcıya ait olup hekim

olduğuna dair ibareler içermektedir. Videoların hiçbirinde kullanılan kaynaklara ait yazılı bilgi verilmemiştir. Videoların yalnızca beş tanesinde tıbbi literatürde serviks olarak geçen terimin rahim ağzı olarak bilinen anatomik bölgeye karşılık geldiği açıklanmıştır. Yalnızca 10 videoda smear testinin servikste yer alan hücreleri incelemeye yönelik bir test olduğuna değinilmiştir. Yirmi iki videoda ASC-US'un bir smear tanısı olduğu belirtilmiştir. On üç videoda ASC-US kısaltmasının tam İngilizce açılımı verilmiş veya Türkçe tam karşılığı belirtilerek İngilizce çevirisinin baş harflerinden oluşan bir kısaltma olduğu kaydedilmiştir. On yedi videoda ASC-US'un skuamöz epitel hücrelerinde reaktif, premalign veya malignite lehine yorumlanamayan değişiklikler izlenmesi anlamına geldiği açıklanmıştır. Yalnızca sekiz videoda çoğunlukla altta yatan premalign veya malign bir lezyonun olmadığı ve beş videoda smear tekrarı ile ASC-US tanısının çoğunlukla NILM'e döneceği belirtilmiştir. ASC-US'un altında yatabilecek sebeplerden

iki videoda yalnızca basit enfeksiyonlara, altı videoda yalnızca HPV enfeksiyonuna, altı videoda ise hem basit hem de HPV enfeksiyonlarına değinilmiştir. Ayrıca iki videoda hormonal değişiklikler ve rahim içi araç kullanımı gibi birçok farklı sebebin de hücresel değişikliklere sebep olarak ASC-US tanısına yol açabileceği vurgulanmıştır. Yirmi videoda ASC-US tanısından sonra HPV testinin gerekliliğine değinilmiştir. Hekimin üç videoda smear tekrarı, altı videoda kolposkopik inceleme ve biyopsi, 13 videoda ise duruma göre smear tekrarı veya kolposkopik inceleme ve biyopsi önerebileceğinden bahsedilmiştir. Videolar içerik değerlendirme kriterlerine göre en düşük 4 en yüksek 17 puan almış olup puan ortalaması 9,04'tür. Yalnızca dört video temel yeterliliktedir. JAMA skoru 0-2 arasında değerler almış olup ortalaması 0,96'dır. Modifiye DISCERN skoru 1-3 arasında değerler almış olup ortalaması 2,16'dır (Tablo IV).

Tablo IV. Videoların temel yeterliliği, JAMA ve modifiye DISCERN puanlamaları

JAMA: Journal of American Medical Association

Temel yeterlilik, içerik, JAMA ve modifiye DISCERN kriterleri ile kanalın takipçi sayısı, video süresi, izlenme, beğenilme, yorum sayıları arasında ilişki bulunamamıştır ($P > 0,05$). Temel yeterliliğe sahip dört videoda modifiye DISCERN skoru en yüksek olan 3'tür ($P: 0,77$).

TARTIŞMA

Smear sonuçlarının değerlendirildiği geniş popülasyona sahip bir çalışmada hastaların %10,9'unda ASC-US, %6,3'ünde LSIL ve %1,5'inde HSIL raporlanmıştır (12). Bir diğer çalışmada smear testinde anormallik saptanan hastaların %79,4'ünde tanı ASC-US'tur (20). Smear testinde en sık raporlanan anormallik olan ASC-US, özellikle tarama amacıyla smear testi yaptırmış aktif şikâyeti olmayan kadınlarda paniğe sebep olmaktadır. Özellikle COVID-19 pandemisi sürecinde ve sonrasında bilgi edinmek için Google ve YouTube gibi internet sitelerine başvuranların sayısı artmıştır. İncelediğimiz videoların %64'ünün 2020 yılı ve sonrasında paylaşılmış olması da bu durumu destekler niteliktedir. Türkçe ve İngilizce literatürde ASC-US konulu YouTube videolarının değerlendirildiği bir çalışmaya rast-

lanmamıştır. Polikistik over sendromu konulu YouTube videolarının incelendiği bir çalışmada videoların yalnızca %28,8'inin hekimler tarafından sunulduğu belirlenmiştir (21). Değerlendirdiğimiz videoların tamamında aktarımın hekimler tarafından yapılmış olması güvenilirliği belli bir seviyede tutmuş olup videolardaki en düşük modifiye DISCERN skoru 1 olmuştur. Ancak kolorektal kanser konulu YouTube videolarının incelendiği bir çalışmada hekim ve hekim dışı kişilerin sunduğu videoların DISCERN skorlarının benzer olduğu görülmüştür. İlginçtir ki bu çalışmada hekim dışı grubun sunduğu videoların popülerliği daha yüksektir (22).

İncelediğimiz videoların içerik skorları ortalama 9,04'tür ve yalnızca dört tanesi temel yeterliliğe sahiptir. Yapılan bir çalışmada akciğer kanseri konulu YouTube videolarının %62'si yararlı iken %6'sında yanıltıcı içerik olduğu tespit edilmiştir. Hatta yanıltıcı içeriğe sahip videoların popülerliği daha yüksektir (23). Çalışmamızda ASC-US konusunda gerekli minimum bilgiyi sağlayan video sayısı az olmakla birlikte videolarda yanıltıcı içerik

saptanmamıştır. Değerlendirdiğimiz videolardan yalnızca birinde ASC-US'un hastada var olan bir HPV enfeksiyonu anlamına geldiği savunulmuş olup bu bilgi abartılı bulunmuştur.

İncelediğimiz üç videoda ASC-US tanısı sonrası yalnızca smear tekrarı, altı videoda ASC-US tanısı sonrası yalnızca biyopsi önerilmiştir. Bir çalışmada kontrol muayenesinde smear tekrarı yapılan ASC-US'lu hastaların %68'i NILM, %12,8'i tekrar ASC-US, %14,9'u LSIL ve %4,2'si ASC-H olarak raporlanmıştır. Kolposkopik inceleme ve biyopsi yapılan hastaların ise %60,7'si normal/inflamasyon, %31'i birinci derece servikal intraepitelyal neoplazi (CIN1) ve %8,3'ü CIN2-3 olarak raporlanmıştır (13). Bir diğer çalışmada ASC-US'lu 115 hastanın kolposkopik biyopsileri incelenmiş, %45,9'unun normal/inflamasyon, %34,4'ünün CIN1 ve yalnızca %19,7'sinin CIN2-3 olarak raporlandığı görülmüştür (24). Başka bir çalışmada ise ASC-US'lu hastaların histopatolojik inceleme sonuçları %64'ünde normal, %14,1'inde CIN1, %6'sında CIN2, %15,4'ünde CIN3 olarak belirlenmiştir (14). Özetle smear sonucu ASC-US olarak raporlanan bir hasta çoğu zaman premalign veya malign bir lezyona sahip değildir. Hatta kolposkopik inceleme ve biyopsi yapmak yerine smear tekrarı yapıldığında bile sonuç çoğunlukla NILM olarak raporlanacaktır. Ancak bir çalışmada ASC-US'lu hastaların %47,1'inde yüksek riskli HPV saptanmıştır. HPV tip 16/18 (+)'liği gösteren hastaların histopatolojik incelemesinde CIN2 ve üstü lezyonların görülme oranı belirgin yüksektir (14). HPV varlığında altta yatabilecek histopatolojik anormallik riski arttığından smear tekrarı yerine kolposkopik inceleme ve biyopsi daha tedbirli bir yaklaşımdır. İncelediğimiz videoların da %52'sinde ASC-US tanısından sonra duruma göre smear tekrarı veya kolposkopik inceleme ve biyopsi önerilebileceği aktarılmıştır.

Çalışma videolarımızın JAMA skorlarının ortalaması 0,96, modifiye DISCERN skorlarının ortalaması 2,16 olup güvenilirlikleri zayıf-orta olarak yorumlanmıştır. Kadın sağlığıyla ilgili farklı konularda YouTube videolarını değerlendiren 21 farklı makalenin incelendiği bir derlemede içeriklerin genel kalitesinin düşük, yanlış, güvenilirmez ve yanıltıcı olduğu sonucuna varılmıştır (25). Diğer bir çalışmada meme kanseri konulu YouTube videolarının yalnızca %22,5'i içerik kriterlerinden 25,5 üze-

rinden 7 ve üzeri puan almıştır. Videoların %9'unda ise en az bir yanıltıcı ifade saptanmıştır (26). Vajinismus ile ilgili YouTube videolarının değerlendirildiği bir çalışmada videoların yalnızca %32'sinde anlatıcı hekimdir. Bu videolarda ortalama modifiye DISCERN skoru 4 olup diğer anlatıcılara göre yüksektir (27). Mesane kanseri konulu YouTube videolarını değerlendiren bir çalışmada ise videoların %66,7'sinin modifiye DISCERN skoru 1-2 olup çalışmamızda olduğu gibi bilgi kalitesi düşük kabul edilmiştir. İlginçtir ki bu çalışmada konuşmacıların sağlık personeli olduğu videoların %90,9'unun bilgi kalitesi düşük bulunmuştur (28). Yani anlatıcının sağlık personeli olması video içeriğinin güvenilirliğini her zaman yansıtmayabilir.

SONUÇ

ASC-US konulu Türkçe YouTube videoları, tamamı hekimler tarafından aktarılmış doğru bilgiler içeren paylaşımlar olsa da hastalara yeterli bilgi sağlama ve hastaların endişelerini giderme konusunda yetersiz kalmıştır. Ayrıca güvenilirlikleri zayıf-orta düzeydedir.

Eksik bilgi paylaşımı yalnızca soruların yanıtsız kalmasına ve vakit kaybına sebep olur. Güvenilirliği düşük olan bilgi erişilse bile tatminsizlik duygusu yaratır. Yanlış bilgi paylaşımı ise toplumsal bir sorundur. YouTube gibi kolay ulaşılabilen paylaşım platformlarında özellikle sağlık gibi ciddi konularda paylaşım yapan herkesin bu hassasiyeti göstermesi gerekmektedir. Paylaşımın ve erişimin denetlenmediği günümüzde Sağlık Bakanlığı'nın veya ilgili derneklerin desteğinde, bilimsel makalelerin kaynak gösterildiği ve kaynakların listelenerek paylaşıldığı, belirli aralıklarla güncellenen, hasta odaklı basit bir dille hazırlanacak olan bilgilendirme videoları ile kısa, doğru, yeterli ve güvenilir bilgiye ulaşmak hastalar için daha kolay ve tatmin edici olacaktır.

Etik Komite Onayı

Çalışmada herkesin izleyebileceği YouTube videoları, genel kullanıma açık JAMA ve modifiye DISCERN kriterleri kullanıldığı için literatürde yer alan benzer çalışmalarda olduğu gibi etik kurul onayı alınmamıştır.

1. World Health Organization/The International Agency for Research on Cancer/Global Cancer Observatory. Global Cancer Statistics: Age-Standardized Rate (World) per 100 000, Incidence, Females, in 2022. https://gco.iarc.fr/today/en/dataviz/bars?mode=cancer&group_populations=1&cancers=39&sexes=2, Erişim tarihi: 1 Nisan 2024.
2. World Health Organization/The International Agency for Research on Cancer/Global Cancer Observatory. Global Cancer Statistics: Age-Standardized Rate (World) per 100 000, Mortality, Females, in 2022. https://gco.iarc.fr/today/en/dataviz/bars?mode=cancer&group_populations=1&cancers=39&sexes=2&types=1, Erişim tarihi: 1 Nisan 2024.
3. T.C. Sağlık Bakanlığı/Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü/Kanser Dairesi Başkanlığı. Kanser taramaları. <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser-taramalari.html>, Erişim tarihi: 1 Nisan 2024.
4. T.C. Sağlık Bakanlığı/Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü/Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM) Danışmanlığı. HPV tarama süreci algoritması. https://shm.saglik.gov.tr/images/SHM_Yeni/kanser_danismanligi/HPV_Algoritma_2020.pdf, Erişim tarihi: 1 Nisan 2024.
5. World Health Organization/The International Agency for Research on Cancer/Global Cancer Observatory. Global Cancer Statistics: Age-Standardized Rate (World) per 100 000, Incidence, Females, in 2022, Türkiye. https://gco.iarc.fr/today/en/dataviz/bars?mode=cancer&group_populations=1&cancers=39&sexes=2&types=0&populations=792, Erişim tarihi: 1 Nisan 2024.
6. World Health Organization/The International Agency for Research on Cancer/Global Cancer Observatory. Global Cancer Statistics: Age-Standardized Rate (World) per 100 000, Mortality, Females, in 2022, Türkiye. https://gco.iarc.fr/today/en/dataviz/bars?mode=cancer&group_populations=1&cancers=39&sexes=2&types=1&populations=792, Erişim tarihi: 1 Nisan 2024.
7. Özaltın S. Is it Really Necessary to Perform Colposcopy in Patients with Ascus and HR HPV Positivity? *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 2022; 13(4):574-8.
8. Bhatla N, Aoki D, Sharma DN, Sankaranarayanan R. Cancer of the cervix uteri: 2021 update. *Int J Gynaecol Obstet* 2021; 155 Suppl 1(Suppl 1):28-44.
9. Pangarkar MA. The Bethesda System for reporting cervical cytology. *Cytojournal* 2022; 19:28.
10. Nayar R, Wilbur DC (Edited by). The Bethesda System for Reporting Cervical Cytology. In: Abdul-Karim FW, Powers CN, Berek JS, Sherman ME, Tabbara SO, Sidawy MK. *Atypical Squamous Cells*. 3rd Edition, Switzerland: Springer International Publishing 2015; 103-34.
11. Nayar R, Wilbur DC (Edited by). The Bethesda System for Reporting Cervical Cytology. In: Henry MR, Russell DK, Luff RD, Prey MU, Wright TC, Nayar R. *Epithelial Cell Abnormalities: Squamous*. 3rd Edition, Switzerland: Springer International Publishing 2015; 135-92.
12. Risley C, Clarke MA, Geisinger KR, Stewart MW, Zhang L, Hoover KW, Hiser LM, Owens K, DeMarco M, Schiffman M, Wentzensen N. Racial differences in HPV type 16 prevalence in women with ASCUS of the uterine cervix. *Cancer Cytopathol* 2020; 128(8):528-34.
13. Nayar R, Wilbur DC (Edited by). The Bethesda System for Reporting Cervical Cytology. In: Kurtycz DFI, Staats PN, Young NA, et al. *Non-Neoplastic Findings*. 3rd Edition, Switzerland: Springer International Publishing 2015; 29-90.
14. Türk AE, Şahin BN, Yıldız DG, Aray A, Aksoyak B, Şimşek ZB, Tekelioglu T, Akıllı H, Kuşçu E, Ayhan A. HPV burden and risk of CINII or worse pathology in patients with atypical squamous cell of undetermined significance (ASCUS) cytology. *Türk Jinekolojik Onkoloji Dergisi* 2023; 2:15-22.
15. Ryu KJ, Lee S, Min KJ, Hong JH, Song JY, Lee JK, Lee NW. Management of atypical squamous cells of undetermined significance or low-grade squamous intraepithelial lesions of the uterine cervix with human papilloma virus infection among young women aged less than 25 years. *Diagn Cytopathol* 2016; 44(12):959-63.
16. YouTube Statistics 2024 (Demographics, Users by Country & More). Global Media Insight. Erişim tarihi: 6 Temmuz 2024. Available from: https://www.globalmediainsight.com/blog/youtube-users-statistics/#YouTube_Video_Statistics_2024
17. Güngörmüş Z, Güngörmüş M. Ağız- Diş Sağlığı ile İlgili Türkçe Web Sayfalarının Kalitesinin Değerlendirilmesi: Ön Çalışma. *Social Sciences Studies Journal* 2018; 4(20):2631-4.

18. Orhan O, Tekpınar I, Çetin VB, Kaplan AY, Altay MA. Pes ekinovaruslu hastalar için YouTube etik ve kapsamlı bir bilgi kaynağı mı? Dicle Tıp dergisi 2022; 49(3):491-7.
19. Singh AG, Singh S, Singh PP. YouTube for information on rheumatoid arthritis-a wake up call? J Rheumatol 2012; 39(5):899-903.
20. Kurtay S, Ali KY, Hussein AI. Frequency of cervical premalignant lesions in the gynecologic patients of a tertiary hospital in Mogadishu, Somalia. BMC Womens Health 2022; 22(1):501.
21. Clarke S, Jangid G, Nasr S, Atchade A, Moody BL, Narayan G. Polycystic Ovary Syndrome (PCOS): A Cross-Sectional Observational Study Analyzing the Quality of Content on YouTube. Cureus 2023; 15(9):e45354.
22. Kahlam A, Pai S, Kahlam J, Ahlawat S. Quality of YouTube Videos Related to Colorectal Cancer Screening. Cureus 2023; 15(1):e33684.
23. Meteran H, Høj S, Sigsgaard T, Diers CS, Remvig C, Meteran H. The usefulness of YouTube videos on lung cancer. J Public Health (Oxf) 2023; 45(2):e339-45.
24. Arslan E, Gokdagli F, Bozdog H, Vatansever D, Karsy M. Abnormal Pap smear frequency and comparison of repeat cytological follow-up with colposcopy during patient management: the importance of pathologist's guidance in the management. North Clin Istanbul 2018; 6(1):69-74.
25. Kim JH, Kim HK. Content and quality of YouTube regarding women's health: a scoping review. Korean J Women Health Nurs 2023; 29(3):179-89.
26. Brachtenbach T, Cardenas R, Pate H, Solis L, Chinnery L, Bowers A, Vassar M. YouTube: Searching for answers about breast cancer. Breast Dis 2020; 39(2):85-90.
27. Aglamis SO, Senel S, Koudonas A. Quality analysis of YouTube videos on vulvodynia. Sex Med 2023; 11(1):qfac013.
28. García-Cano-Fernández AM, Szczesniowski-Dudzik JJ, García-Tello A, Diego-García V, Boronat-Catalá J, Llanes-González L. Quality of bladder cancer information on YouTube. Cent European J Urol 2022; 75(3):248-51.